

**GLAVNA SLUŽBA
ZA REVIZIJU JAVNOG SEKTORA
REPUBLIKE SRPSKE**

78000 Banja Luka, Vuka Karadžića 4
Republika Srpska, BiH
Tel: +387(0)51/247-408
Faks: +387(0)51/247-497
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Izveštaj o provedenoj finansijskoj reviziji
Zavisnog preduzeća "Elektro Doboј" a.d. Doboј
za period 01.01-31.12.2018. godine**

Broj: RV059-19

Banja Luka, 17.12.2019. godine

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA.....	1
	Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja	1
II	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA.....	4
	Izvještaj o reviziji usklađenosti.....	4
III	REZIME DATIH PREPORUKA.....	5
IV	KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI.....	6
V	IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)	8
	1. Uvod	8
	2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja	8
	3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola	9
	4. Nabavke	11
	5. Priprema i donošenje plana poslovanja i finansijskog plana.....	12
	6. Finansijski izvještaji.....	13
	6.1. Bilans uspjeha	13
	6.1.1. Prihodi.....	13
	6.1.2. Rashodi	14
	6.1.3. Finansijski rezultat.....	17
	6.2. Bilans stanja	18
	6.2.1. Aktiva.....	18
	6.2.2. Pasiva.....	23
	6.2.3. Vanbilansna evidencija.....	27
	6.3. Bilans novčanih tokova.....	28
	6.4. Vremenska neograničenost poslovanja.....	28
	6.5. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze	28
	6.6. Napomene uz finansijske izvještaje	29

I IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje sa rezervom

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja Zavisnog preduzeća "Elektro Doboј" a.d. Doboј koji obuhvataju: Bilans stanja – Izvještaj o finansijskom položaju, Bilans uspjeha – Izvještaj o ukupnom rezultatu u periodu, Bilans tokova gotovine – Izvještaj o tokovima gotovine i Izvještaj o promjenama na kapitalu sa stanjem na dan 31. decembar 2018. godine i za godinu koja se završava na taj dan. Revizijom smo obuhvatili pregled značajnih transakcija, objašnjavajućih napomena i primjenu računovodstvenih politika u revidiranom periodu.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu Osnov za mišljenje sa rezervom, finansijski izvještaji Zavisnog preduzeća "Elektro Doboј" a.d. Doboј, istinito i objektivno prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2018. godine, finansijsku uspješnost, tokove gotovine i promjene na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa propisanim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i relevantnim ISSAI standardima revizije 1200 - 1810. Naša odgovornost za provođenje revizije detaljnije je opisana u pasusu Odgovornost revizora. Reviziju smo proveli u skladu sa ISSAI 30 - Etičkim kodeksom, ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti i nezavisni smo u odnosu na subjekta revizije.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi, s obzirom na propisani okvir finansijskog izvještavanja dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše revizijsko mišljenje o finansijskom stanju imovine, obaveza i izvora.

Kao što je navedeno pod tačkama 6.1.1, 6.1.2. i 6.2.1.2. izvještaja:

Kratkoročna potraživanja i finansijski rezultat tekućeg perioda su potcijenjeni u iznosu od 2.156.541 KM (respektivno), dok su precijenjeni rashodi po osnovu ispravke vrijednosti potraživanja u istom iznosu, jer su na dan bilansa ispravljena potraživanja čiji je rok naplativosti kraći od 12 mjeseci, što nije u skladu sa Pravilnikom o računovodstvenim politikama Mješovitog Holdinga "Elektroprivreda Republike Srpske".

Takođe, na dan bilansa, precijenjeni su vrijednost kratkoročnih potraživanja, prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja i finansijski rezultat tekućeg perioda u iznosu od 312.905 KM (respektivno), jer su po odlukama o otpisu potraživanja iz 2018. godine, otpisana potraživanja evidentirana u korist prihoda umjesto na teret računa kupaca i ispravke vrijednosti, što nije u skladu sa članom 48 a) Pravilnika o računovodstvenim politikama Mješovitog Holdinga "Elektroprivreda Republike Srpske".

Kao što je navedeno pod tačkama 6.1.2, 6.2.1.1. i 6.2.2.3. izvještaja:

Zbog neevidentiranja obaveza prema načelu nastanka poslovnog događaja potcijenjena su sredstva u pripremi u iznosu od 183.926 KM, troškovi doprinosa u iznosu od 4.019 KM, obaveze iz poslovanja u iznosu od 258.305 KM, obaveze za doprinose u iznosu od 4.019 KM, a precijenjeni su rezultat ranijih godina u iznosu od 57.169 KM, troškovi proizvodnih usluga u iznosu od 611 KM i obaveze za porez na dodatu vrijednost u iznosu od 17.009 KM.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.2.2.3. izvještaja:

Razgraničeni prihodi i primljene donacije su precijenjeni u iznosu od 3.150.904 KM, a finansijski rezultat ranijeg perioda potcijenjen u istom iznosu, jer nije izvršeno ukidanje odloženih prihoda od donacija istovremeno sa obezvređenjem sredstava u pripremi finansiranih iz donacija, što nije u skladu sa članom 73. stav (2) Pravilnika o računovodstvenim politikama Mješovitog Holdinga "Elektroprivreda Republike Srpske" i paragrafom 17. MRS 20 – Računovodstvo državnih davanja i objelodanjanje državne pomoći.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.2.3. izvještaja:

U vanbilansnoj evidenciji nije iskazana tuđa imovina koja se koristi i garancije preuzete kroz postupke javnih nabavki, što nije u skladu sa članom 62. i Prilogom 1. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Pored navedenog, u Bilansu stanja (izvještaj o finansijskom položaju) na dan 31.12.2018. godine nije prezentovana vanbilansna aktiva/pasiva, što nije u skladu sa članom 6. Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.3. izvještaja:

Bilans novčanih tokova nije sačinjen u skladu sa članom 11. stav (6) i 19. Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike i MRS 7 – Izvještaj o tokovima gotovine, zbog toga što u prilikama gotovine po osnovu naplaćenih potraživanja, kao i primljenih avansa od kupaca nije iskazan naplaćeni PDV (ulazni), kroz odlive po osnovu isplata dobavljačima nije iskazan plaćeni PDV (izlazni) i nije iskazan porez na dodatu vrijednost plaćen Upravi za indirektno oporezivanje BiH u toku 2018. godine.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.6. izvještaja:

U Napomenama uz finansijske izvještaje za period 01.01-31.12.2018. godine nisu dijelom objelodanjene informacije o sudskim sporovima, vanbilansnoj evidenciji i promjenama na revalorizacionim rezervama koje su nastale u periodu izvještavanja.

Vremenska neograničenost poslovanja

U Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanjeno je da su finansijski izvještaji Zavisnog preduzeća "Elektro Doboj" a.d. Doboj sastavljeni pod pretpostavkom da će Društvo nastaviti svoje poslovanje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja revizije su ona pitanja koja su po našem profesionalnom mišljenju bila najznačajnija u vršenju revizije finansijskih izvještaja za godinu koja se završava na dan 31. decembar 2018. godine. Ova pitanja smo razmotrili u okviru revizije finansijskih izvještaja kao cjeline, a u formiranju cjelokupnog našeg mišljenja ne dajemo odvojeno mišljenje o ovim pitanjima. Osim pitanja opisanih u pasusu Osnov za mišljenje sa rezervom odredili smo da nema drugih pitanja koja treba objaviti u izvještaju o reviziji.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Direktor je odgovoran za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške; odgovarajuća objelodanjanja relevantnih informacija u Napomenama uz finansijske izvještaje; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih

procjena koje su primjerene datim okolnostima i nadzor nad procesom izvještavanja. Pri izradi finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno da procijeni stalnost poslovanja i da objelodani pitanja vezana za vremensku neograničenost poslovanja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je da steknemo razumno uvjerenje o tome da finansijski izvještaji, kao cjelina, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uzrokovane prevareom ili greškom, kao i da sačinimo i objavimo revizijski izvještaj, koji sadrži naše mišljenje. Razumno uvjerenje predstavlja visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, koja je izvršena u skladu sa ISSAI standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajne pogrešne iskaze kada oni postoje.

Pogrešni iskazi mogu nastati kao posljedica prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako, pojedinačno ili zajedno, mogu uticati na ekonomske odluke korisnika koje se donose na osnovu finansijskih izvještaja.

Zbog činjenice da se revizija provodi provjerom na bazi uzorka i da u sistemu internih kontrola i računovodstvenom sistemu postoje inherentna ograničenja, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ostanu neotkrivene.

Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizijskom prosuđivanju i profesionalnom skepticizmu, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika utemeljenih na vremenskoj neograničenosti poslovanja i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Izjavljujemo da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u vezi sa nezavisnošću. Ostvarili smo komunikaciju sa odgovornim licima subjekta revizije u vezi sa planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije, ključnim revizijskim pitanjima i drugim važnim pitanjima i značajnim nalazima revizije, uključujući značajne nedostatke u sistemu internih kontrola, koji se mogu identifikovati tokom revizije.

Banja Luka, 17.12.2019. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

II IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji usklađenosti

Mišljenje sa rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja Zavisnog preduzeća "Elektro Doboj" a.d. Doboj za 2018. godinu, izvršili smo reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonskim i drugim propisima.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu Osnov za mišljenje sa rezervom, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima Zavisnog preduzeća "Elektro Doboj" a.d. Doboj za 2018. godinu su, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti.

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa propisima kojima su regulisane.

Kao što je navedeno pod tačkom 4. izvještaja:

Kod provođenja procedura javnih nabavki u 2018. godini nisu poštovane odredbe Zakona o javnim nabavkama u dijelu usklađenosti planiranja javnih nabavki u periodu važenja okvirnog sporazuma sa finansijskim planom, ocjenjivanja ponuda i izbora odgovarajućeg postupka javne nabavke (otvoreni, konkurentski i direktni postupci), dok su za određene nabavke zaključeni ugovori na osnovu predmetnih okvirnih sporazuma i nabavljene robe i radovi u većim količinama od količina predviđenih ponudom i okvirnim sporazumom.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, direktor je takođe odgovoran da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje Zavisnog preduzeća "Elektro Doboj" a.d. Doboj obuhvaćeno prema definisanim kriterijumima, usklađeno sa zakonskim i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje Zavisnog preduzeća "Elektro Doboj" a.d. Doboj.

Banja Luka, 17.12.2019. godine

Glavni revizor
Jovo Radukić, s.r.

III REZIME DATIH PREPORUKA

Preporuke vezane za finansijske izvještaje

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- 1) popis imovine i obaveza vrši shodno Pravilniku o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza;
- 2) završene investicije knjigovodstveno stave u upotrebu shodno članu 17. Pravilnika o računovodstvenim politikama Mješovitog Holdinga "Elektroprivreda Republike Srpske" i proceduri definisanoj u poslovnom procesu G – Projektovanje, investicije i izgradnja elektroenergetskih objekata;
- 3) prilikom procjene naplativosti potraživanja dosljedno primjenjuje Pravilnik o računovodstvenim politikama Mješovitog Holdinga "Elektroprivreda Republike Srpske";
- 4) troškovi naknada po osnovu ugovora o djelu; sredstva kod "Bobar banke" a.d. Bijeljina – u likvidaciji; rezerve nastale po osnovu revalorizacije kapitala iz ranijeg perioda; prenos ranije ostvarenih pozitivnih efekata revalorizacije za iznos obračunate amortizacije stalnih sredstava evidentiraju shodno članu 16, 24, 25. stav (2), tačka 4), 41. stav (10) i 43. stav (9) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike;
- 5) obaveze priznaju na obračunskoj osnovi shodno članu 66. stav (3) Pravilnika o računovodstvenim politikama Mješovitog Holdinga "Elektroprivreda Republike Srpske" - prečišćeni tekst i paragrafu 27 MRS 1 – Presentacija finansijskih izvještaja;
- 6) prihodi od donacija priznaju shodno članu 73. stav (2) Pravilnika o računovodstvenim politikama Mješovitog Holdinga "Elektroprivreda Republike Srpske" - prečišćeni tekst i paragrafu 17. MRS 20 – Računovodstvo državnih davanja i objelodanjivanje državne pomoći;
- 7) vanbilansna evidencija iskazuje shodno članu 62. i Prilogu 1. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike i članu 6. Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike;
- 8) Bilans novčanih tokova sačinjava shodno Pravilniku o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike i MRS 7 – Izvještaj o tokovima gotovine;
- 9) u Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanjuju informacije shodno zahtjevima MRS.

Preporuke vezane za usklađenost poslovanja

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- 1) internim aktima utvrde normativi potrošnje goriva za prevozna sredstva i radne mašine i definišu kriterijumi zastarjelosti zaliha, s ciljem njihove procjene i svođenja na realnu vrijednost;
- 2) nabavke roba, usluga i radova vrše u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, Pravilnikom o postupku direktnog sporazuma, Uputstvom za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda, a objavljivanje informacija o provedenim postupcima u skladu sa Uputstvom o objavi osnovnih elemenata ugovora i izmjenama ugovora;
- 3) planiranje i realizacija plana javnih nabavki usklađuje sa planom poslovanja i finansijskim planom kojim su obezbijedena sredstva.

IV KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI

Kao kriterijume kod revizije usklađenosti poslovanja koristili smo sljedeće propise:

- Zakon o javnim preduzećima;
- Zakon o privrednim društvima;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Zakon o porezu na dobit;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o posebnom doprinosu za solidarnost;
- Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju invalida;
- Zakon o posredovanju u zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti;
- Zakon o radu;
- Zakon o Fondu solidarnosti za dijagnostiku i liječenje oboljenja, stanja i povreda djece u inostranstvu;
- Zakon o koncesijama;
- Uredba o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru Republike Srpske;
- Uredba o uslovima i plaćanju gotovim novcem;
- Pravilnik o primjeni Zakona o porezu na dobit;
- Pravilnik o primjeni Zakona o porezu na dohodak;
- Kolektivni ugovor Mješovitog holdinga "Elektroprivreda Republike Srpske" od 13.09.2017. godine.

V IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)

1. Uvod

Zavisno preduzeće "Elektro Doboj" a.d. Doboj (u daljem tekstu: Društvo) je privredno društvo u većinskom državnom vlasništvu koje posluje u okviru Mješovitog Holdinga "Elektroprivreda Republike Srpske", Matično preduzeće, akcionarsko društvo, Trebinje (u daljem tekstu: Matično preduzeće). Rješenjem Osnovnog suda u Doboju od 19.05.2005. godine izvršena je promjena oblika organizovanja kojom je Društvo kao javno preduzeće prešlo u akcionarsko društvo, a rješenjem o registraciji Okružnog privrednog suda u Doboju od 17.10.2012. godine izvršen je upis usklađenih akata sa odredbama Zakona o privrednim društvima ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 127/08, 58/09, 100/11, 67/13 i 100/17) i usklađivanje djelatnosti sa Zakonom o klasifikaciji djelatnosti i registru poslovnih subjekata po djelatnosti u Republici Srpskoj ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 74/10).

Osnovna djelatnost Društva je distribucija i snabdijevanje kupaca električnom energijom.

Organi Društva su: Skupština akcionara, Nadzorni odbor i Uprava koju čine direktor i izvršni direktori.

Društvo prema kriterijumima iz člana 5. Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 94/15) svrstava se u velika preduzeća, a poslovanje obavlja preko računa otvorenih kod poslovnih banaka u domaćoj valuti.

Sjedište Društva je u Doboju, u Ulici Nikole Pašića 77. Svojom djelatnošću pokriva prostor dobojske regije, odnosno Grada Doboj i sedam opština: Brod, Derventa, Modriča, Šamac, Teslić, Vukosavlje i Petrovo. Snabdijeva električnom energijom oko 90.000 potrošača.

U toku je provođenje aktivnosti restrukturiranja distributivnih preduzeća i uspostavljanja javnog snabdjevača.

Međusobni ekonomski odnosi između Društva i Matičnog preduzeća regulisani su Ugovorom o međusobnim ekonomskim odnosima zaključenim 26.01.2010. godine (sa izmjenama i dopunama iz 2012. i 2017. godine).

U skladu sa članom 20. Zakona o reviziji javnog sektora Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske" br. 98/05 i 20/14), Glavnoj službi za reviziju javnog sektora Republike Srpske su 27.12.2019. godine dostavljene Primjedbe na Nacrt izvještaja o provedenoj finansijskoj reviziji Zavisnog preduzeća "Elektro Doboj" a.d. Doboj za period od 01.01–31.12.2018. godine, broj RV059-19 od 17.12.2019. godine.

Navedene primjedbe su dostavljene u zakonom propisanom roku za dostavljanje primjedbi. Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske je sa dužnom pažnjom razmotrila iznesene primjedbe na mišljenje o finansijskim izvještajima i na mišljenje o usklađenosti poslovanja i ocijenila da su takvog karaktera da ne mogu uticati na nalaze i zaključke, niti na dato mišljenje.

Preporuke date u ovom izvještaju, u cilju njihovog naglašavanja, boldovane su i pisane italic slovima.

2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja

Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske prvi put provodi finansijsku reviziju Društva.

3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola

Organizacija i funkcionisanje sistema internih kontrola Društva definisani su aktima: Statutom; Ugovorom o međusobnim ekonomskim odnosima u Mješovitom Holdingu "ERS"; Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta; Pravilnikom o računovodstvenim politikama Mješovitog Holdinga "Elektroprivreda Republike Srpske" - prečišćeni tekst (u daljem tekstu: Pravilnik o računovodstvenim politikama); Pravilnikom o javnim nabavkama; Pravilnikom o internoj reviziji; Etičkim kodeksom; Kodeksom poslovnog ponašanja zaposlenih; Odlukama i rješenjima regulatornih tijela; Odlukama i rješenjima Vlade Republike Srpske; Pravilnikom o kancelarijskom i arhivskom poslovanju; Poslovnikom o integrisanom sistemu menadžmenta (IMS)-IM-00-001; Odlukom o korišćenju službenih vozila, upotrebi mobilnih telefona i sredstava reprezentacije i drugi.

Osnovi unutrašnje organizacije definisani su Statutom i u skladu sa djelatnošću Društva definisana je makro organizacija. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta utvrđeni su: unutrašnja organizacija, organizacione jedinice, njihov djelokrug rada, sistematizacija i opis poslova. Poslovi se organizuju i obavljaju u osnovnim dijelovima Društva i to u sektorima: tehničkih poslova; ekonomsko - finansijskih poslova; pravnih i opštih poslova i radnim jedinicama – u daljem tekstu: RJ (Doboj, Teslić, Derventa, Modriča, Šamac i Brod).

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta sistematizovano je 161 radno mjesto sa ukupno 516 radnika. Na dan 31.12.2018. godine u radnom odnosu je bio 401 radnik od kojih je 373 radnika bilo zaposleno na neodređeno vrijeme i 28 na određeno vrijeme (od kojih pet pripravnika). U toku 2018. godine radni odnos u Društvu je po različitim osnovama prestao za ukupno 26 radnika. Po ukazanoj potrebi za popunjavanjem radnih mjesta Društvo je, shodno djelatnosti koju obavlja, a u skladu sa odredbama stava 2. člana 17. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 30/10 i 102/12) dostavilo Zavodu za zapošljavanje Republike Srpske prijavu o potrebi za radnicima. U toku 2018. godine zaposleno je 22 radnika.

U Društvu su organizovani Odjeljenje interne revizije od 2007. godine i Odjeljenje interne kontrole od aprila 2018. godine. Imenovano je lice zaduženo za finansijsko upravljanje i kontrolu, koje je sačinilo polugodišnji i godišnji izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti na uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrola. U dokumentu "IM-00-001 Poslovnik o integrisanom sistemu menadžmenta IMS" koji je revidiran 12.02.2018. godine definisani su: vizija i misija Društva; analize ključnih internih i eksternih faktora koji se smatraju važnim za postizanje ciljeva (rade se PEST, SWOT analize). Definisano je deset poslovnih procesa kroz priručnike o procesu, operativne procedure, radna uputstva i zapise, i to: prodaja električne energije; javne nabavke i magacinsko poslovanje; održavanje elektroenergetskih objekata; energetika i dispečersko upravljanje; baždarenje brojila električne energije; priključenje na distributivnu mrežu; projektovanje, investicije i izgradnja elektroenergetskih objekata; pravni, kadrovski i opšti poslovi; održavanje infrastrukture; očitavanje i kontrola sanacija priključaka i obustava isporuke električne energije. Sačinjen je i registar rizika.

Popis imovine i obaveza na dan 31.12.2018. godine nije proveden u skladu sa članom 15. stav (3), 18. stav (1), tačka 1) i 5) i 20. stav (1) tačka 3) Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 45/16), a odstupanja se odnose na sljedeće: nisu izvršene pripreme radnje u potpunosti koje obezbjeđuju kvalitativno obavljanje popisa i utvrđivanje stvarnog stanja imovine i obaveza, a obuhvataju ažuriranje i usaglašavanje sa eksternom i internom dokumentacijom (sudska rješenja, elaborati o procjeni, privremene i konačne situacije, fakture, prijemnice, potvrda (IOS), mjenice, garancije); Zapisnikom o usaglašavanju obaveza i

potraživanja na dan 31.12.2018. godine između Matičnog preduzeća i Društva nije usaglašen dati avans za nematerijalna sredstva u pripremi iz 2009. godine; komisija za popis nije u popisne liste unijela količine imovine preuzete iz odgovarajućih knjigovodstvenih evidencija (zemljište) kao osnov za utvrđivanje količinskih razlika između knjigovodstvenog i stvarnog stanja; izvještaj o popisu ne sadrži uporedni pregled stvarnog i knjigovodstvenog stanja popisane imovine i obaveza na dan 31.12.2018. godine.

Društvo nije obezbijedilo kao koncesionar za MHE "Paklenica" odvojene računovodstvene evidencije shodno članu 39. Zakona o koncesijama ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 59/13) i članu 78. Pravilnika o računovodstvenim politikama koji se odnose na segmente poslovanja - proizvodnja.

Obračun minolog i prekovremenog rada nije vršen u skladu sa članom 81. stav (1) i (2) Kolektivnog ugovora Mješovitog holdinga "Elektroprivreda Republike Srpske" a.d. Trebinje (u daljem tekstu: Kolektivni ugovor). Za radnike koji su imali više od 25 godina radnog staža minuli rad je obračunat po stopi od 0,5 % za svaku navršenu godinu radnog staža, umjesto 0,3 % do 25 godina, a poslije toga po stopi 0,5 %. Prekovremeni rad je obračunat po stopi 0,35 % umjesto 0,30 %. Korekcije obračuna minolog i prekovremenog rada su izvršene tokom revizije. Prema odlukama Uprave Društva isplaćivane su naknade članovima komisija (komisija za javne nabavke, konkurs i drugo), koje nisu definisane Kolektivnim ugovorom.

U poslovnim knjigama vršeno je rezervisanje na ime naknade za neiskorišćeni godišnji odmor, što nije u skladu sa članom 58. Pravilnika o računovodstvenim politikama i MRS 19 – Primanja zaposlenih.

Pravilnikom o računovodstvenim politikama nije definisan način knjigovodstvenog evidentiranja:

- naknade za podsticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora i u efikasnoj kogeneraciji koja se iskazuje kao posebna stavka na računu krajnjeg kupca shodno odlukama Regulatorne komisije za energetiku Republike Srpske, kao ni način knjigovodstvenog evidentiranja plaćanja iste Matičnom preduzeću koji je trenutno Operator sistema podsticaja, a shodno Ugovoru o naknadi za obnovljive izvore i efikasnu kogeneraciju;
- izdvajanja sredstava za osiguranje od rizika u Fond za osiguranje od rizika koji je osnovan pri Matičnom preduzeću, kao i trošenje istih.

Društvo nije internim aktom utvrdilo normative potrošnje goriva za prevozna sredstva i radne mašine (traktore, teretna i specijalna vozila). Važeća Odluka o korišćenju službenih vozila, upotrebi mobilnih telefona i sredstava reprezentacije, koja je na snazi od 01.04.2011. godine definiše samo način upotrebe službenih vozila, ali ne i prethodno navedene normative.

Društvo nije internim aktom definisalo kriterijume kada se pojedine zalihe smatraju zastarjelim, s ciljem njihove procjene i svođenja na realnu vrijednost. Članom 35. Pravilnika o računovodstvenim politikama definisano je da zastarjele zalihe treba da budu uklonjene iz magacina, uz korekciju po prosječnim cijenama po kojima se vode u knjigovodstvu preko računa ispravke vrijednosti zaliha, ali istim nisu utvrđeni kriterijumi.

U momentu primopredaje dužnosti između materijalno zaduženih lica ne vrši se komisijska primopredaja, odnosno ne sačinjava se zapisnik o primopredaji.

Slabosti sistema internih kontrola utvrđeni su kod procedura javnih nabavki, procjene naplativosti potraživanja, evidencija poslovnih događaja (potraživanja, obaveze, vanbilansna evidencija), što je dodatno obrazloženo u ostalim tačkama izvještaja.

Shodno navedenom, uspostavljeni sistem internih kontrola nije funkcionisao na način da u potpunosti obezbijedi istinito i fer izvještavanje i usklađenost poslovanja sa važećim zakonima i propisima.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- **popis imovine i obaveza vrši shodno Pravilniku o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza;**
- **internim aktima utvrde normativi potrošnje goriva za prevozna sredstva i radne mašine i definišu kriterijumi zastarjelosti zaliha, s ciljem njihove procjene i svođenja na realnu vrijednost.**

4. Nabavke

Plan javnih nabavki za 2018. godinu usvojen je u iznosu od 35.031.000 KM, a rebalans plana u iznosu od 32.764.910 KM (bez poreza na dodatu vrijednost, u daljem tekstu: PDV). Rebalansom su planirane nabavke radova (14.624.437 KM), roba (15.202.403 KM) i usluga (2.938.070 KM). Tokom 2018. godine provedeno je 240 postupaka nabavki, ugovorene vrijednosti 18.138.150 KM ili 55% od planiranih. Nabavke u vrijednosti od 14.626.760 KM ili 45%, nisu provedene, od čega se iznos od 12.000.000 KM odnosi na izgradnju MHE "Cijevna III". Društvo je shodno članu 2. i 10. stav (1) tačka b) Pravilnika o uslovima i načinu korišćenja e-aukcije, u tenderskoj dokumentaciji i obavještenju o javnoj nabavci planiralo provođenje e-aukcije za nabavke u vrijednosti najmanje od 10.648.448 KM.

U toku godine realizovane su nabavke iz ranijeg perioda u najmanjem iznosu od 3.100.000 KM, dok su pojedine nabavke iz 2018. godini u najmanjem iznosu od 5.416.379 KM (otvoreni postupak) i 750.000 KM (pregovarački postupak bez objave obavještenja po zaključku Matičnog preduzeća broj 101-144-17/17) okončane u 2019. godini.

Revizijskim aktivnostima obuhvaćeni su provedeni postupci javnih nabavki u vrijednosti od 11.917.930 KM (oko 65%). U okviru revidiranih postupaka javnih nabavki utvrđene su neusklađenosti sa Zakonom o javnim nabavkama ("Službeni glasnik BiH", broj 39/14; u daljem tekstu: Zakon), Uputstvom za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda ("Službeni glasnik BiH", br. 90/14 i 20/15), Uputstvom o objavi osnovnih elemenata ugovora i izmjena ugovora ("Službeni glasnik BiH", broj 56/15) i Pravilnikom o postupku direktnog sporazuma ("Službeni glasnik BiH", broj 90/14), kako slijedi:

- Društvo nije vršilo usklađivanje plana javnih nabavki za vrijeme važenja okvirnog sporazuma za nabavke provedene u ranijem periodu sa realizacijom i izvršenjem finansijskog plana, odnosno plana poslovanja u periodu trajanja okvirnog sporazuma (24 mjeseca), što nije u skladu sa članom 17. stav (3) Zakona, a odnosi se na nabavke: stubova za visokonaponsku i niskonaponsku mrežu procijenjene vrijednosti od 790.000 KM, goriva procijenjene vrijednosti 450.000 KM i radova na asfaltiranju, procijenjene vrijednosti 79.900 KM;
- Kod nabavki planiranih u 2018. godini, za armirano - betonske stubove za visokonaponsku i niskonaponsku mrežu (procijenjene vrijednosti 790.000 KM) i mjernopriključnih ormarića – LOT 1 (procijenjene vrijednosti 465.000 KM), komisija za javne nabavke nije u postupku provjere kvalifikacije ponuđača i ocjene ponuda u zapisniku o ocjeni ponuda utvrdila da dostavljene ponude ne ispunjavaju zahtjeve iz tenderske dokumentacije (član 68. stav (4). pod i) Zakona), te predložila ugovornom organu da poništi navedene postupke javnih nabavki, jer nijedna dostavljena ponuda nije bila prihvatljiva (član 69. stav (2) pod d) Zakona). Donošenje odluke o izboru izabranih ponuđača u prvostepenom postupku nije bilo u skladu sa opštim principima iz člana 3. Zakona, što je imalo za posljedicu ulaganje žalbi na odluku o izboru zbog formalnih nedostataka dostavljenih ponuda. Komisija za rješavanje žalbi (rješavajući u žalbenom postupku) poništila je odluke ugovornog organa, nakon čega je postupak predmetnih javnih nabavki poništen donošenjem odluka o poništenju postupka javne nabavke u 2019. godini;

- Za provedene nabavke roba koje se odnose na: niskonaponske kablove i samonosivi kablovski snop; pribor za SKS; infrastrukturu za AMM sistem sa mjerilima; brojila električne energije sa pratećom opremom; SKS za priključke; energetske transformatore (nabavka iz 2017. godine i LOT 2 – iz 2018. godine); VN, NN i tarifni osigurači; postolja osigurača i ROS-ovi; kablovi, užad i pribor; SN kablovi i SKS; gorivo; nabavku radova na asfaltiranju i drugo, Društvo je zaključilo na osnovu predmetnih okvirnih sporazuma pojedinačne ugovore, te nabavilo robe i radove u većim količinama od količina predviđenih ponudom i okvirnim sporazumom, što nije u skladu sa članom 4. stav (4) Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda i članom 3, 6. i 32. stav (5), tačka b) pod 5) Zakona;
- Za nabavke radova na rasjeci rastinja ispod elektroenergetskih postrojenja provedena su dva postupka nabavki putem konkurentskog zahtjeva za prikupljanje ponuda (ukupne vrijednosti od 96.000 KM bez PDV-a) u periodu od decembra 2017. godine do avgusta 2018. godine, a prema planu javnih nabavki iz 2017. i 2018. godine. Ugovori sa izabranim izvođačem zaključeni su pod istim uslovima (cijena, obim izvršenih radova od 360.000 m², rok završetka od 12 mjeseci i drugo). Prema prezentovanoj dokumentaciji radovi su izvedeni u 2018. godini i računi evidentirani u periodu izvještavanja. Postupak javne nabavke nije bio odgovarajući za predmetne nabavke radova koji su u potpunosti izvršeni u 2018. godini, jer su ugovori dodijeljeni na osnovu provedena dva konkurentska postupka, umjesto otvorenog postupka, što nije u skladu sa članom 15. stav (1) i (6) i članom 87. stav (2) Zakona;
- Procedure javnih nabavki nisu provedene za usluge reklame (68.000 KM), što nije u skladu sa članom 6. Zakona;
- Za nabavku materijala i usluga za održavanje vozila provedeni su postupci direktnog sporazuma (najmanje 12 postupaka), pri čemu njihova ukupna vrijednost prelazi iznos određen članom 87. stav (3) Zakona, te je shodno navedenom izvršeno dijeljenje predmeta nabavke, što nije u skladu sa članom 15. stav (6) Zakona;
- Društvo nije obezbijedilo na svojoj internet stranici transparentnost i dostupnost informacija o provedenim postupcima, jer nije objavljivalo osnovne elemente ugovora, odnosno okvirnog sporazuma, na način propisan članom 2. i 4. Uputstva o objavi osnovnih elemenata ugovora i izmjena ugovora i članom 75. stav (2) Zakona.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se nabavke roba, usluga i radova vrše u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, Pravilnikom o postupku direktnog sporazuma, Uputstvom za pripremu modela tenderske dokumentacije, a objavljivanje informacija o provedenim postupcima u skladu sa Uputstvom o objavi osnovnih elemenata ugovora i izmjenama ugovora.

5. Priprema i donošenje plana poslovanja i finansijskog plana

Smjernice za izradu trogodišnjeg plana poslovanja koje utvrđuje i donosi Uprava i Nadzorni odbor Matičnog preduzeća definišu: elektroenergetski bilans, prognozu uslova poslovanja, ključne pokazatelje izvršenja poslovne politike i termin usvajanja plana. Nakon usvajanja od strane Vlade Republike Srpske, Konsolidovani plan poslovanja dostavlja se zavisnim preduzećima na usaglašavanje pojedinačnih planova i konačno usvajanje. Plan poslovanja Društva za 2018. godinu usvojen je od strane Skupštine akcionara u maju 2018. godine, dok je Rebalans plana poslovanja za 2018. godinu usvojen 31.01.2019. godine. Izvještaj o poslovanju za 2018. godinu usvojen je 05.12.2019. godine.

Rebalansom plana poslovanja za 2018. godinu obuhvaćen je plan: elektroenergetskog bilansa; naplate električne energije; prihoda i rashoda; zapošljavanja; investicionih ulaganja i nabavki. Shodno navedenom, planirani su: potrošnja električne energije (632,56 GWh); gubici električne energije (7,28% ili 47,57 GWh ili 5.744.225 KM); naplate električne energije (82.819.628 KM sa PDV-om); ukupni prihodi (77.071.000 KM); ukupni

rashodi (76.523.000 KM); bruto dobitak (548.000 KM); broj zaposlenih radnika (415); investiciona ulaganja u elektroenergetske objekte, mehanizaciju i izgradnju malih hidroelektrana u iznosu od 31.637.164 KM. Najznačajnija planirana investicija se odnosi na izgradnju MHE "Cijevna III" u iznosu od 12.000.000 KM (tačke 4. i 6.2.1.1. izvještaja). Javne nabavke za 2018. godinu planirane su rebalansom u iznosu od 32.764.910 KM. Planirane potrebe za robama, uslugama i radovima i realizacija planova javnih nabavki na godišnjem nivou nisu u potpunosti usklađeni sa planom poslovanja i izvršenjem finansijskog plana, u godini za koju su bila obezbijeđena sredstva (tačka 4. izvještaja).

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se planiranje i realizacija plana javnih nabavki usklađuje sa planom poslovanja i finansijskim planom kojim su obezbijeđena sredstva.

6. Finansijski izvještaji

Finansijski izvještaji Društva su pripremljeni u skladu sa Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 63/16), osim što vanbilansna evidencija nije prezentovana u Bilansu stanja (tačka 6.2.3. izvještaja).

Društvo je ostvarilo izvršenje finansijskog plana za 2018. godinu. Prihodi Društva u 2018. godini ostvareni su u iznosu od 77.783.505 KM ili 101% u odnosu na plan, dok su rashodi ostvareni u iznosu od 76.898.249 KM i u visini su planiranih ukupnih rashoda. Bruto dobitak za poslovnu 2018. godinu iskazan je u iznosu od 885.256 KM, a neto dobitak u iznosu od 608.978 KM.

6.1. Bilans uspjeha

6.1.1. Prihodi

Ukupni prihodi Društva iskazani su u iznosu od 77.783.505 KM, a odnose se na: poslovne prihode, finansijske prihode, ostale prihode, prihode od usklađivanja vrijednosti imovine i na prihode po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina.

Poslovni prihodi iskazani su u iznosu od 75.660.795 KM, a odnose se na prihode od: prodaje robe (71.381.949 KM), prodaje učinaka (1.594.392 KM), aktiviranja ili potrošnje robe i učinaka (1.828.731 KM) i ostale poslovne prihode (855.723 KM).

Prihodi od prodaje robe odnose se na prihode od prodaje električne energije krajnjim potrošačima – domaćinstvima, privrednim subjektima, institucijama i sl. Društvo je u toku 2018. godine iz elektro - energetskeg sistema preuzelo električne energije u ukupnoj količini od 621.501.888 kWh. Količina isporučene električne energije krajnjim potrošačima iznosi ukupno 588.928.343 kWh, dok su distributivni gubici iznosili 32.573.545 kWh ili 5,07 %.

Prihodi od prodaje učinaka odnose se na prihode od prodaje učinaka povezanim pravnim licima (313.468 KM) i od prodaje učinaka na domaćem tržištu (1.280.924 KM). Prihodi od prodaje učinaka povezanim pravnim licima odnose se na prihode ostvarene od Matičnog preduzeća po osnovu prodaje proizvedene električne energije u MHE "Paklenica" (64.081 KM) i prodaje električne energije na distributivnom nivou za snabdijevanje rubnih područja (249.388 KM). Prihodi od prodaje učinaka na domaćem tržištu odnose se na prihode koje je Društvo ostvarilo po osnovu raznih vrsta naknada za: izgradnju priključaka u posebnim uslovima - spajanje mjernih mjesta i pripadajućih instalacija; obezbjeđenje uslova za priključenje; elektro - energetske saglasnost; nestandardni podzemni priključak i sl.

Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe i učinaka odnose se na prihode po osnovu utrošenih vlastitih resursa Društva prilikom izvođenja investicija ili u procesu proizvodnje proizvoda koji se koriste prilikom obavljanja djelatnosti Društva. Utrošeni materijal, radna snaga i mehanizacija Društva prilikom izvođenja nekih investicija kao npr. priključaka na elektro-energetsku mrežu, postavljanja stubova, prilikom sanacije kvarova i sl. čine najznačajniji dio ovih prihoda u 2018. godini.

Ostali poslovni prihodi najvećim dijelom se odnose na prihode po osnovu: zakupa optičkih vlakana telekomunikacionog sistema "Elta-kabel" d.o.o. Doboj (110.656 KM), donacija (625.635 KM), refundacije bolovanja od fondova socijalne sigurnosti (81.324 KM) i doznaka zaposlenih od upotrebe mobilnih telefona (37.084 KM). Prihode od donacija čine prihodi po osnovu obračunate amortizacije doniranih sredstava za 2018. godinu (tačka 6.2.2.2. izvještaja).

Finansijski prihodi iskazani su u iznosu od 605.922 KM, a najvećim dijelom se odnose na prihode od zateznih kamata u zemlji koje Društvo fakturiše potrošačima usljed neblagovremenog plaćanja računa za utrošenu električnu energiju (600.401 KM).

Ostali prihodi iskazani su u iznosu od 1.514.676 KM, a najvećim dijelom se odnose na dobitke po osnovu prodaje vozila (15.623 KM), naplaćenih otpisanih potraživanja (1.189.476 KM) i prihoda od smanjenja obaveza, ukidanja neiskorišćenih dugoročnih rezervisanja i ostalih nepomenutih prihoda (307.898 KM).

Naplaćena otpisana potraživanja predstavljaju potraživanja za koja je Društvo usljed protoka vremena propisanog računovodstvenim politikama ili iz drugih razloga u ranijem periodu izvršilo ispravku vrijednosti, a u 2018. godini uspjelo da naplati. U skladu sa odlukama o otpisu potraživanja iz 2018. godine otpisana su potraživanja za preduzeća AD "Fot" Teslić i "BMD Komerc" d.o.o. Doboj u ukupnom iznosu od 312.905 KM. Navedena otpisana potraživanja su evidentirana u korist prihoda, umjesto na teret računa kupaca i ispravke vrijednosti potraživanja, što nije u skladu sa članom 48 a) Pravilnika o računovodstvenim politikama. Shodno navedenom, precijenjeni su potraživanja od kupca, prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja i finansijski rezultat tekućeg perioda u iznosu od 312.905 KM (respektivno) – veza tačka 6.2.1.2. izvještaja.

Prihodi od smanjenja obaveza, ukidanja neiskorišćenih dugoročnih rezervisanja i ostali nepomenuti prihodi najvećim dijelom u iznosu od 267.689 KM se odnose na ukidanja rezervisanja po osnovu naknada i beneficija zaposlenih.

6.1.2. Rashodi

Ukupni rashodi iskazani su u iznosu od 76.898.249 KM, a odnose se na: poslovne rashode, finansijske rashode, ostale rashode, rashode od usklađivanja vrijednosti imovine i rashode po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina.

Poslovni rashodi su iskazani u ukupnom iznosu od 72.335.538 KM, a odnose se na: nabavnu vrijednost prodate robe; troškove materijala; troškove zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda; troškove proizvodnih usluga; troškove amortizacije i rezervisanja; nematerijalne troškove i troškove poreza i doprinosa.

Nabavna vrijednost prodate robe iskazana je u iznosu od 44.492.947 KM, a odnosi se na nabavnu vrijednost kupljene električne energije od Matičnog preduzeća iz sistema javnih usluga (31.233.641 KM), iz sistema obaveznog otkupa (1.710.805 KM) i od drugih dobavljača kao što su mini hidroelektrane (307.314 KM). U okviru ovih rashoda evidentirani su i prenosni gubici električne energije u 2018. godini u iznosu od 2.493.832 KM, te mrežarine za preuzetu električnu energiju (tarife prenosa za energiju Nezavisnog operator sistema, za systemske i pomoćne usluge i tarifa prenosa za snagu 35, 10, 20 i 110 kV) u iznosu od 8.747.234 KM.

Smjernicama za izradu plana/rebalansa plana za 2018. godinu Matičnog preduzeća utvrđeni su koeficijenti poravnanja koji se primjenjuju prilikom obračuna cijena za isporučenu električnu energiju i pripadajuću mrežarinu. Utvrđeni koeficijenti nisu isti za sva elektrodistributivna preduzeća, a za Društvo je utvrđen najveći koeficijent koji iznosi 1,16, što znači da Matično preduzeće Društvu obračunava skuplje isporučenu električnu energiju sa mrežarinama za minimalno 16% nego drugim elektrodistributivnim preduzećima. Koeficijenti poravnanja se ne primjenjuju za električnu energiju i pripadajuću mrežarinu, koja je isporučena potrošačima na prenosnoj mreži tj. direktnim potrošačima.

Troškovi materijala iskazani su u iznosu od 1.315.864 KM, a odnose se na: troškove materijala za izradu učinaka (7.818 KM); troškove ostalog materijala (809.077 KM) i troškove goriva i energije (498.969 KM).

Troškovi ostalog materijala odnose se na utrošak rezervnih dijelova, alata, HTZ opremu, sitnog alata, inventara i ambalaže, materijala za redovno plansko održavanje osnovnih sredstava, kancelariskog materijala i sl. izdatih u upotrebu, odnosno utrošenu u procesu proizvodnje.

Troškovi goriva iskazani su u iznosu od 348.440 KM, a odnose se na utrošak goriva za prevozna sredstva (kombi vozila, kamione, radne mašine i putnička vozila).

Troškovi električne energije iskazani su u iznosu od 78.592 KM, a odnose se na utrošak električne energije za obavljanje tekućih aktivnosti društva. Troškovi toplotne energije iskazani su u iznosu od 71.937 KM, a odnose se na potrošnju toplotne energije za RJ Doboj i RJ Brod. Ostale radne jedinice za zagrijavanje poslovnih prostorija koriste električnu energiju.

Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi odnose se na: troškove bruto zarada (7.439.965 KM); bruto naknada zarada (1.036.110 KM); bruto naknada članovima nadzornog odbora, odbora za reviziju, naknade direktoru interne revizije (86.567 KM), ugovora o djelu (5.982 KM) i ostale lične rashode (2.246.334 KM). Evidentiranje naknada po osnovu ugovora o djelu u okviru ovih troškova nije u skladu sa članom 41. stav (10) i članom 43. stav (9) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike jer isti predstavljaju troškove ostalih proizvodnih usluga i ostalih nematerijalnih troškova ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 106/15).

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se troškovi naknada po osnovu ugovora o djelu evidentiraju u okviru ostalih proizvodnih usluga i ostalih nematerijalnih troškova shodno članu 41. stav (10) i 43. stav (9) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Bruto naknade zarada odnose se na naknade za: dane praznika; plaćeno odsustvo; godišnji odmor; bolovanje; noćni rad; prekovremeni rad i interventni rad.

Ostali lični rashodi najvećim dijelom se odnose na: otpremnine kod odlaska u penziju, jubilarne nagrade i razne vrste pomoći (69.839 KM), troškove zaposlenih na službenom putu (11.394 KM), troškove prevoza zaposlenih na posao i sa posla (261.557 KM), regres za korišćenje godišnjeg odmora (545.502 KM), topli obrok (861.162 KM), naknade članovima komisija (43.698 KM) i ostale naknade (437.796 KM). Ostale naknade troškova zaposlenih isplaćene su u skladu sa članom 84. Kolektivnog ugovora i Odluke Uprave o isplati naknade od 10.07.2018. godine, a odnose se na naknade povodom proslave dana poslodavca u visini do 70% jedne prosječne neto plate poslodavca ostvarene u prethodnoj godini.

Naknade članovima komisija isplaćene u skladu sa Odlukama Uprave Društva nisu definisane pomenutim Kolektivnim ugovorom.

Troškovi proizvodnih usluga iskazani su u iznosu od 1.652.290 KM, a odnose se na troškove: transportnih usluga (712.191 KM), usluga održavanja (279.628 KM), zakupa (38.330 KM), reklame i propagande (47.654 KM), razvoja koji se ne kapitalizuju (4.500 KM) i troškove ostalih usluga (570.088 KM).

Troškovi transportnih usluga najvećim dijelom se odnose na troškove PTT usluga, slanja računa potrošačima električne energije, troškovi mobilnih i fiksnih telefona i sl. Usluge prenosa pismonosnih pošiljki – računa o utrošenoj električnoj energiji vrše Pošte Srpske na osnovu Ugovora o vršenju usluga prenosa računa koji je zaključen 15.08.2013. godine i Aneksa od 07.12.2017. godine i 06.12.2018. godine.

Troškovi usluga održavanja najvećim dijelom se odnose na troškove tekućeg održavanja građevinskih objekata (166.911 KM), vozila (53.058 KM) i usluga provjere i certifikacije ispravnosti uređaja (30.743 KM).

Troškovi tekućeg održavanja građevinskih objekata najvećim dijelom se odnose na radove na rasjeci rastinja ispod elektroenergetskih postrojenja u iznosu od 93.600 KM. Troškovi za usluge održavanja vozila odnose se na nabavku usluga redovnog servisa vozila i radnih mašina, nabavku dijelova i drugo, dok se troškovi provjere i certifikacije ispravnosti uređaja odnose na ispitivanje elektroizolacione zaštitne opreme.

Troškovi zakupa u iznosu od 37.630 KM odnose na iznajmljivanje sistema za štampanje, kopiranje, skeniranje i prijem faks poruka (štampači), a na osnovu zaključenog ugovora sa "Alf-om" d.o.o. Banja Luka.

Troškovi reklame i propagande su iskazani po osnovu zaključenih ugovora o poslovnoj saradnji između Društva i pojedinih sportskih klubova i udruženja, a na ime pružanja usluga reklame i oglašavanja – sponzorstva (tačka 4. izvještaja).

Troškovi ostalih usluga najvećim dijelom se odnose na usluge štampanja i kovertovanja računa po ugovorima zaključenim sa "Alf-om" d.o.o. Banja Luka (68.433 KM). Po osnovu zaključenog ugovora sa "Lanaco" d.o.o. Banja Luka izmirene su usluge najma i održavanja softvera za obračun i naplatu električne energije, usluga nadzora, održavanja SAP licence (474.626 KM).

Društvo nije vršilo priznavanje rashoda i obaveza na obračunskoj osnovi za usluge štampanja, kovertovanja računa i slanja računa potrošačima električne energije, što nije u skladu sa članom 66. stav (3) Pravilnika o računovodstvenim politikama i paragrafom 27. MRS 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja, prema kojem entitet sastavlja finansijske izvještaje korišćenjem načela uzročnosti prihoda i rashoda (tačka 6.2.2.3. izvještaja). Zbog navedenog precijenjeni su troškovi proizvodnih usluga za 611 KM i finansijski rezultat ranijih godina za 57.169 KM, a potcijenjene obaveze iz poslovanja za 56.558 KM.

Troškovi amortizacije iskazani su u iznosu od 12.513.538 KM, a obračunati su prema procijenjenom korisnom vijeku upotrebe pojedinih grupa nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalnih ulaganja i primijenjenih stopa za obračun amortizacije.

Rezervisanja su iskazana u iznosu od 415.887 KM, a odnose se na rezervisanja za otpremnine, jubilarne nagrade zaposlenih, neiskorišćeni godišnji odmor u 2018. godini (370.887 KM) i sudske sporove (45.000 KM - tačka 6.5. izvještaja).

Ovlašćeni aktuar izvršio je obračun sadašnje vrijednosti akumuliranih prava zaposlenih na otpremnine i jubilarne nagrade na dan 31.12.2018. godine.

Nematerijalni troškovi iskazani su u iznosu od 1.130.054 KM, a najvećim dijelom se odnose na troškove: neproizvodnih usluga (481.406 KM); reprezentacije (46.321 KM); članarina (23.938 KM); poreza (147.628 KM); doprinosa (142.766 KM) i ostalih nematerijalnih troškova (221.402 KM).

Troškovi neproizvodnih usluga najvećim dijelom se odnose na troškove opštih i zajedničkih poslova koje obavlja Matično preduzeće u ime svih članica holdinga (330.807 KM) shodno članu 20. Ugovora o međusobnim ekonomskim odnosima.

Troškovi članarina najvećim dijelom se odnose na članarine Privrednoj komori Republike Srpske i Područnoj privrednoj komori Doboj (20.000 KM).

Troškovi poreza najvećim dijelom se odnose na naknade za: unapređenje opštekorisnih funkcija šuma za 2018. godinu (54.448 KM), protivpožarnu zaštitu (30.264 KM), korišćenje voda (5.004 KM) i komunalne i republičke takse na firmu (19.355 KM).

Troškovi doprinosa najvećim dijelom se odnose na: troškove doprinosa za zapošljavanje i profesionalnu rehabilitaciju invalida (16.952 KM), komunalnih naknada (34.415 KM) i regulatorne naknade (79.632 KM). Troškovi doprinosa su potcijenjeni za 4.019 KM zbog toga što nije obračunat posebni doprinosa za solidarnost u visini 5% od cijene kupljenih službenih vozila (tačka 6.2.2.3. izvještaja).

Ostali nematerijalni troškovi najvećim dijelom se odnose na: razne vrste sudskih taksa po osnovu žalbi, rješenja i sl. (47.873 KM), sudskih troškova i vještačenja (25.018 KM) i isplaćenih novčanih naknada za rad sindikata u skladu sa članom 58. pomenutog Kolektivnog ugovora (113.812 KM).

Finansijski rashodi su iskazani u iznosu od 3.475 KM, a najvećim dijelom se odnose na kamate za korišćenje kreditnih sredstava (2.953 KM).

Ostali rashodi iskazani su u iznosu od 4.081.081 KM, a odnose se na: gubitke po osnovu prodaje i rashodovanja nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja i opreme; rashode po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja i rashode po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe i ostale rashode.

Gubici po osnovu prodaje i rashodovanja nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja i opreme iskazani su u iznosu od 1.249.760 KM, a najvećim dijelom se odnose na otpis osnovnih sredstava po osnovu kolaudacija (1.197.677 KM).

Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja iskazani su u iznosu od 2.783.537 KM i precijenjeni su najmanje za 2.156.541 KM (tačka 6.2.1.2. izvještaja).

Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe i ostali rashodi iskazani su u iznosu od 47.784 KM, a najvećim dijelom se odnose na otpis zaliha, troškove sudskih i drugih sporova, naknade šteta trećim licima i sl.

Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine iskazani su u iznosu od 477.261 KM, a odnose se na obezvređenje eksproprisanog zemljišta koje je tokom godine isplaćeno po rješenjima sudova u iznosu od 52.242 KM (tačka 6.2.1.1. izvještaja) i zaliha materijala (425.019 KM).

Obezvređivanje zaliha materijala izvršeno je na osnovu procjene komisije imenovane da izvrši niveliranje – umanjene vrijednosti zaliha materijala na skladištu koji duže od dvije godine nije izdato u upotrebu. Imenovana komisija je izdvojila materijal i rezervne dijelove koji nisu dvije godine izdavani u upotrebu, a nabavka istih bila je prije više od 10 godina (690.141 KM). Vrijednost materijala je umanjena preko računa ispravke vrijednosti zaliha po stopi od 55-65%. Komisija za popis zajedno sa rukovodiocima organizacionih jedinica utvrđuju zastarjele zalihe i formira posebne liste, bez jasnih kriterijuma za njihov otpis.

6.1.3. Finansijski rezultat

U Bilansu uspjeha iskazani su ukupni prihodi u iznosu od 77.783.505 KM, ukupni rashodi u iznosu od 76.898.249 KM, dobitak prije oporezivanja u iznosu od 885.256 KM i neto dobitak tekuće godine u iznosu od 608.978 KM. Po nalazu revizije ukupni prihodi su manji za 312.905 KM, ukupni rashodi su manji za 2.153.133 KM, dobitak prije

oporezivanja je veći za 1.840.228 KM i neto dobitak tekuće godine je veći za 1.840.579 KM.

6.2. Bilans stanja

6.2.1. Aktiva

Poslovna aktiva iskazana je u neto iznosu od 312.667.061 KM, a odnosi se na stalna i tekuća sredstva.

6.2.1.1. Stalna sredstva

Stalna sredstva su na dan 31.12.2018. godine iskazana u neto iznosu od 281.748.408 KM (bruto vrijednosti od 481.223.280 KM i ispravke vrijednosti 199.474.872 KM), a odnose se na: nematerijalna sredstva; nekretnine, postrojenja, opremu i investicione nekretnine; dugoročne finansijske plasmane i odložena poreska sredstva.

Nematerijalna sredstva su iskazana u neto iznosu 3.394.003 KM (bruto vrijednosti od 3.652.058 KM i ispravke vrijednosti od 258.055 KM), a odnose se na: koncesije (27.245 KM), pravo služnosti na zemljištu (2.236.401), licence, računarski programi i ostala nematerijalna sredstva (1.044.156 KM) i nematerijalna sredstva u pripremi – dati avans Matičnom preduzeću 2009. godine u iznosu od 86.201 KM (tačka 3. izvještaja). U odnosu na prethodnu godinu sredstva su manje iskazana za iznos obračunate amortizacije (85.796 KM).

Prava na koncesije su iskazana po osnovu zaključenih ugovora sa Vladom Republike Srpske iz 2007. godine, za izgradnju MHE "Paklenica" na rijeci Paklenica i MHE "Cijevna III" na rijeci Bosni. Koncesije su dodijeljene na period od 30 godina, a na dan bilansiranja u eksploataciji je MHE "Paklenica".

Nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine su iskazane u neto iznosu 277.670.464 KM (bruto vrijednosti od 474.755.066 KM i ispravke vrijednosti 197.084.602 KM), a odnose se na: zemljište (910.308 KM); građevinske objekte, elektroenergetske objekte nisko naponske mreže (127.453.897 KM); postrojenja i opremu (134.784.650 KM) i sredstva u pripremi (14.521.609 KM).

Nekretnine, postrojenja i oprema su inicijalno iskazani po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za ispravku vrijednosti i ukupne akumulirane gubitke zbog umanjenja vrijednosti. Radi svođenja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme na njihovu fer tržišnu vrijednost, Društvo je, u toku 2015. godine (posljednja procjena), angažovalo nezavisnog procjenitelja da izvrši procjenu fer vrijednosti i na osnovu izvještaja o procjeni evidentiralo je u svojim poslovnim knjigama pozitivne i negativne efekte procjene vrijednosti, po svakom pojedinačnom sredstvu.

Društvo vodi evidenciju o zemljištu i građevinskim objektima (u poslovnim knjigama i pomoćnim evidencijama) kojim raspolaže, ali ne posjeduje potpune dokaze o vlasništvu i uknjižbi nekretnina kod nadležnih područnih jedinica Republičke uprave za geodetske i imovinsko - pravne poslove. U skladu sa pisanim obrazloženjem za potrebe revizije u toku je postupak upisa prava vlasništva i drugih stvarnih prava nad nekretninama, uz napomenu da postupci dugo traju i da ne mogu uticati na trajanje postupka koji vodi Republička uprava za geodetske i imovinsko – pravne poslove.

Građevinski objekti iskazani su u neto iznosu od 127.453.897 KM (bruto vrijednosti od 207.470.120 KM i ispravke vrijednosti od 80.016.223 KM). Najznačajniji dio građevinskih objekata čini građevinski dio: trafo stanica, dalekovoda (betonski i drveni stubovi), niskonaponska mreža, mini hidroelektrane i solarne elektrane, te poslovni objekti (zgrade, magacini, garaže, prilazni putevi i drugo). Povećanje vrijednosti građevinskih objekata u iznosu od 3.783.367 KM, odnosi se na aktiviranje sredstava u toku godine po zapisnicima o kolaudaciji. Smanjenje na poziciji građevinskih objekata u iznosu od

5.477.468 KM, odnosi se na obračunatu amortizaciju (4.748.393 KM) i isknjižavanja zamijenjenih dijelova po zapisnicima o kolaudaciji i odlukama o rashodu (729.075 KM).

Postrojenja i oprema iskazani su u neto iznosu od 134.784.651 KM (bruto vrijednosti od 244.381.408 KM i ispravke vrijednosti od 109.596.757 KM), a odnose se na: postrojenja za proizvodnju i distribuciju električne energije – mjerni uređaji, transformatori, elektromontažni dio trafo stanica, priključci, telekomunikaciona oprema, računarska oprema, prevozna sredstva, namještaja, kancelarijaka i ostala oprema.

Povećanje vrijednosti postrojenja i opreme u iznosu od 10.995.772 KM, najvećim dijelom se odnosi na aktiviranje sredstava po zapisnicima o kolaudaciji opreme za distribuciju električne energije, zamjenu električnih brojlara, stavljanje u upotrebu specijalnih vozila i mehanizacije, prevoznih sredstava, namještaja i druge opreme. Smanjenje na poziciji postrojenja i opreme iskazano je u iznosu od 8.223.663 KM, a odnosi se na obračunatu amortizaciju (7.679.349 KM) i isknjižavanja zamijenjenih dijelova oštećene i fizički dotrajale opreme po zapisnicima o kolaudaciji i odlukama o rashodu opreme (520.685 KM).

Tokom godine, kroz planske sanacije, rashodovani su elektro - energetske objekti i oprema koji su zamjenjeni novim objektima. Procedura rashodovanja i stavljanja u upotrebu je izvršena u skladu sa definisanim poslovnim procesom G – Projektovanje, investicije i izgradnja elektroenergetskih objekata, po kojem su sačinjeni zapisnici o kolaudaciji. U skladu sa navedenim izvršen je otpis osnovnih sredstava u toku godine u neto iznosu od 1.197.677 KM (bruto vrijednosti od 8.894.953 KM i ispravke vrijednosti od 7.697.362 KM). Na osnovu navedenog zapisnika, kao knjigovodstvenog dokumenta izvršeno je rashodovanje i stavljanje u upotrebu objekata i opreme. Izveštajem centralne popisne komisije i odlukom Nadzornog odbora retroaktivno su potvrđene nastale promjene na imovini u toku godine.

Sredstva u pripremi iskazana su u neto iznosu 14.521.609 KM (bruto vrijednosti od 21.933.231 KM i ispravke vrijednosti od 7.471.422 KM), a odnose se na: izgradnju MHE "Cijevna III" (bruto i ispravke vrijednosti 7.427.312 KM), građevinske objekte (4.710.988 KM) i opremu u pripremi (9.492.021 KM).

Na osnovu raspoložive dokumentacije i odgovarajućih evidencija utvrđeno je da se u sredstvima u pripremi nalazi MHE "Cijevna III".

Izgradnja MHE "Cijevna III" počela je 2007. godine zaključivanjem Ugovora o koncesiji sa Vladom Republike Srpske (osnovni i aneks ugovora iz 2007. godine). Procijenjena vrijednost investicije je 82.715.000 KM. Predviđeni izvori finansiranja su: vlastita, kreditna i sredstva donacije. U skladu sa Sporazumom o zajmu i projektu između Kreditnog zavoda za obnovu, Frankfurt na Majni (KfW), Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Društva, Sporazumom o finansiranju i projektu između KfW-a, Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Društva, Odlukom o prihvatanju zaduženja Republike Srpske prema KfW-u ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 99/11), Odlukom o prihvatanju donacije Evropske komisije za sufinansiranje projekta ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 76/11), Ministarstvo finansija Republike Srpske i Društvo su zaključili ugovore o prenosu kreditnih (50.000.000 evra ili 97.791.500 KM) i doniranih sredstava (5.390.000 evra ili 10.541.924 KM). Kreditna sredstva su odobrena pod sljedećim uslovima: rok otplate 15 godina, grejs period četiri godine, kamata fiksna uvećana za godišnju maržu, jednokratna naknada za upravljanje 1%, komisiona provizija 0,25% godišnje, na odobrena, a nepovučena sredstva. Za implementaciju navedenog projekta kreditna sredstva nisu povučena, a bila su namijenjena za pripremne i građevinske radove, isporuku, transport i postavljanje hidromehaničke i električne opreme i konsultantske usluge. Sredstva donacije su povučena u iznosu od 3.150.904 KM i utrošena su za konsultantske usluge (tačka 6.2.2.3. izvještaja).

Na zahtjev Društva, Ministarstva industrije, energetike i rudarstva Republike Srpske i Ministarstva finansija Republike Srpske finansiranje MHE "Cijevna III" iz kreditnih i doniranih sredstava je krajem 2015. godine otkazano (nepovučena kreditna i donatorska sredstva evidentirana su u vanbilansnoj evidenciji). Naime, kako se navodi u zahtjevima prethodno navedena dva ministarstva osnovni razlog za obustavljanje finansiranja MHE "Cijevna III" su neriješeni imovinski odnosi zbog čega se vode sudski sporovi, što je uzrokovalo da troškovi budu veći od planiranih, zatim elementarne nepogode (poplave) iz 2014. godine uzrokovale su promjene na terenu, a izmjenjena hidrologija zahtijeva preispitivanje tehničkog rješenja projekta, rast cijene zemljišta, izostanak implementacije drugih koncesija na rijeci Bosni učinilo je projekat ekonomski neisplativim.

Društvo je u svojstvu koncesionara, a na osnovu pomenutih Ugovora o koncesiji i Odluke Vlade Republike Srpske o utvrđivanju opšteg interesa o eksproprijaciji nekretnina iz 2012. godine ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 39/12) obezbijedilo vlastita sredstva i isplatilo naknade za eksproprijaciju zaključno sa 31.12.2018. godine u iznosu od 1.802.370 KM. Naknada vlasnicima nepokretnosti je uglavnom utvrđena rješenjem suda, na osnovu procjene sudskog vještaka, a koja je bila osnov za priznavanje i evidentiranje zemljišta na sredstvima u pripremi. Ukupna ulaganja u izgradnju MHE "Cijevna III" iz vlastitih i donatorskih sredstava u iznosu od 7.427.312 KM su zbog pomenutih elementarnih nepogoda (poplava) iz 2014. godine, a na osnovu odluka Nadzornog odbora, Uprave i Izvještaja o procjeni vrijednosti nekretnina, postrojenja, opreme, investicionih nekretnina i nematerijalne imovine na dan 31.12.2015. godine od strane "KPMG" d.o.o. Beograd, obezvrijeđena zajedno sa zemljištem.

Aktivnosti u vezi sa eksproprijacijom zemljišta su nastavljene i poslije elementarne nepogode, sukcesivnim rješavanjem sudskih sporova. Prema pisanom obrazloženju Sektora za pravne poslove očekuje se da će postupak eksproprijacije zemljišta biti okončan najvećim dijelom do kraja 2019. godine. Naknada za eksproprijaciju vlasniku nepokretnosti određena je u novcu, na osnovu člana 54. Zakona o eksproprijaciji ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 112/06, 37/07, 66/08, 110/08 i 79/15) u visini tržišne vrijednosti nepokretnosti koja se ekspropriše.

Iako rokovi koji su definisani članom 14, 15, 16. i 17. pomenutog Ugovora o koncesiji iz 2007. godine, a koji se odnose na rok izgradnje (24 mjeseca od dana zaključivanja ugovora), puštanja u komercijalni rad (33 mjeseca od dana zaključivanja ugovora), produženje roka izgradnje usljed više sile i drugih opravdanih razloga (dokaz o produženju rokova nije dostavljen reviziji), nisu ispoštovani, ugovor nije raskinut. Takođe, pomenuta Odluka Vlade Republike Srpske o utvrđivanju opšteg interesa iz 2012. godine nije stavljena van snage. Članom 17. Ugovora o koncesiji definisano je da u slučaju raskida ugovora, svi objekti prelaze na raspolaganje Vladi Republike Srpske. Zemljište koje je nabavljeno putem eksproprijacije upisuje se u posjed i vlasništvo Republike Srpske.

Društvo je značajan dio svojih aktivnosti usmjerilo na rekonstrukciju i zamjenu niskonaponske mreže u tekućoj godini. Iako su značajna sredstva aktivirana u izvještajnom periodu, uočeno je da se u sredstvima u pripremi nalaze završeni i pušteni u rad energetske objekti i oprema, koji zbog administrativnih barijera nisu i formalno stavljani u upotrebu. U skladu sa članom 17. Pravilnika o računovodstvenim politikama i definisanim poslovnim procesom G – Projektovanje, investicije i izgradnja elektroenergetskih objekata nije sačinjen zapisnik o kolaudaciji koji i formalno predstavlja knjigovodstveni dokument za stavljanje u upotrebu izgrađenih objekata. Na osnovu uzorkovane dokumentacije sredstava u pripremi utvrđeno je da za pojedine elektroenergetske objekte u najmanjem iznosu od 1.900.000 KM su ispostavljene okončane situacije i da su sredstva puštena u rad, a i dalje se vode u sredstvima u pripremi. Neaktiviranje navedenih sredstava u upotrebu može imati za posljedicu da je

knjigovodstvena vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme u upotrebi nerealna, a troškovi amortizacije potcijenjeni.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se završene investicije knjigovodstveno stave u upotrebu shodno članu 17. Pravilnika o računovodstvenim politikama Mješovitog Holdinga "Elektroprivreda Republike Srpske" i proceduri definisanoj u poslovnom procesu G – Projektovanje, investicije i izgradnja elektroenergetskih objekata.

Po nalazu revizije sredstva u pripremi su potcijenjena za 183.926 KM, zbog toga što u poslovnim knjigama nisu evidentirani poslovni događaji koji se odnose na: notarsku ispravu od 21.12.2018. godine, kojom je Društvo zaključilo predugovor o kupovini nekretnine (79.101 KM bez PDV-a) i privremenu situaciju izvođača radova od 29.12.2018. godine za upravnu zgradu u Brodu (104.824 KM bez PDV-a) - tačka 6.2.2.3. izvještaja. Navedene poslovne promjene evidentirane su u januaru 2019. godine.

Dugoročni finansijski plasmani iskazani su u neto iznosu 2.000 KM (bruto vrijednosti od 2.134.215 KM i ispravke vrijednosti od 2.132.215 KM), a odnose se na učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica i dugoročno reprogramirana potraživanja od kupaca za isporučenu električnu energiju.

Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica iskazana su u iznosu od 2.000 KM i u cijelosti se odnose na 100% učešće u kapitalu MHE "Paklenica" i "Cijevna III" (tačka 3. izvještaja).

Dugoročno reprogramirana potraživanja od kupaca za isporučenu električnu energiju iskazana su u iznosu od 2.132.215 KM (bruto i ispravke vrijednosti) i odnose se na dospjela potraživanja od kupaca koja su reprogramirana na period od 2 do 10 godina uz obračun zakonske zatezne kamate. Reprogramiranje dospjelih, a nenaplaćenih potraživanja Društvo je vršilo na osnovu odluka Vlade Republike Srpske u funkciji Skupštine akcionara Društva i Odluke o utvrđivanju uslova za provođenje IV ciklusa reprograma potraživanja za utrošenu električnu energiju koju je donijela Skupština akcionara Društva 25.10.2011. godine. Tekuća dospijeća za 2019. godinu po ovom osnovu iznose 807.512 KM.

Odložena poreska sredstva iskazana su u iznosu od 681.941 KM u skladu sa paragrafom 34. MRS 12 – Porezi na dobitak.

6.2.1.2. Tekuća sredstva

Tekuća sredstva su na dan 31.12.2018. godine iskazana u neto iznosu 30.918.653 KM (bruto vrijednosti od 43.139.933 KM i ispravke vrijednosti od 12.221.280 KM). Odnose se na: zalihe materijala, date avanse, kratkoročna potraživanja, plasmane i gotovinu.

Zalihe materijala iskazane su u neto iznosu 7.393.702 KM (bruto vrijednosti od 8.638.672 KM i ispravke vrijednosti od 1.244.970 KM), a najvećim dijelom se odnose na zalihe (neto): materijala za izradu učinaka u skladištu (7.413.239 KM); rezervnih dijelova u skladištu (50.721 KM); alata, inventara i HTZ opreme u skladištu (209.742 KM) i goriva i maziva u skladištu (78.640 KM).

Prema članu 31. Pravilnika o računovodstvenim politikama, zalihe se mjere po nabavnoj vrijednosti ili cijeni koštanja, odnosno neto prodajnoj vrijednosti ako je ona niža. Svaki ulaz na zalihe je evidentiran po fakturnoj cijeni (sa računa dobavljača), prilikom čega se cijena za preostale zalihe koriguje za efekte promjena cijene posljednjeg ulaza. Obračun izlaza (utroška) zaliha priznaje se po metodi prosječne ponderisane cijene shodno paragrafu 25. i 27. MRS 2 - Zalihe. Alat, inventar, gorivo i drugi potrošni materijal se otpisuju prilikom izdavanja u upotrebu uz 100% otpis (priznaju se kao trošak u cijelosti).

Potraživanja za date avanse iskazana su u iznosu od 370.628 KM, a odnose se na više plaćenu preuzetu električnu energiju po ulaznim fakturama Matičnog preduzeću u 2018. godini.

U skladu sa članom 31. Ugovora o međusobnim ekonomskim odnosima, a radi obezbjeđenja kontinuiteta u prilivu sredstava neophodnih za servisiranje poreskih obaveza proizvodnih preduzeća i obaveza za servisiranje potreba procesa proizvodnje, naplaćena sredstva za električnu energiju od krajnjih kupaca, sa posebnih računa elektrodistributivnih preduzeća prazne se na račun Matičnog preduzeća sa uspostavljenim automatizmom dnevnog pražnjenja računa. U vezi sa navedenim definisani procenat pražnjenja računa je 68% u korist računa Matičnog preduzeća, a 32% u korist računa Društva. Navedeni procenat automatskog dnevnog pražnjenja računa utvrđenog od strane Matičnog preduzeća nije isti za sva elektrodistributivna preduzeća i kreće se u procentu od 48% - 68%. Pražnjenje računa u korist Matičnog preduzeća vrši se na način da se računi prvo prazne po osnovu troškova "opštih i zajedničkih poslova", isporučene električne energije proizvedene u DHE, obaveza po osnovu ino kredita i ostalih zaduženja od strane Matičnog preduzeća, a potom po osnovu računa za preuzetu električnu energiju. Po isteku mjeseca Društvo izvršava sravnjenje mjesečne fakture i doznačenih sredstava po osnovu nje, te doznačava Matičnom preduzeću razliku ukoliko ona postoji ili se nalazi u pretplati, koju mu Matično preduzeće može vratiti.

Kratkoročna potraživanja, plasmani i gotovina iskazana su u neto iznosu 23.154.322 KM (bruto vrijednosti od 34.130.632 KM i ispravke vrijednosti od 10.976.310 KM). Odnose se na: kratkoročna potraživanja; kratkoročne finansijske plasmane; gotovinske ekvivalente i gotovinu i aktivna vremenska razgraničenja.

Kratkoročna potraživanja iskazana su u neto iznosu 9.017.219 KM (bruto vrijednosti od 19.124.006 KM i ispravke vrijednosti od 10.106.787 KM), a najvećim dijelom se odnose na: potraživanja od kupaca – povezanih pravnih lica (28.888 KM), potraživanja od kupaca u zemlji (7.708.170 KM) i drugih kratkoročnih potraživanja (1.275.122 KM).

Potraživanja od kupaca u zemlji u neto iznosu 7.708.170 KM (bruto vrijednosti od 15.821.345 KM i ispravke vrijednosti od 8.113.175 KM) odnose se na potraživanja po osnovu isporučene električne energije krajnjim potrošačima sa naknadama (naknada za usluge snabdijevanja i naknada za obnovljive izvore električne energije). Društvo je izvršilo analizu starosne strukture potraživanja i u napomenama uz finansijske izvještaje objelodanilo je da od ukupno 8.113.175 KM ispravljenih potraživanja, 5.956.634 KM se odnose na potraživanja koja nisu naplaćena u roku od 12 mjeseci. Razlika iznosa od 2.156.541 KM odnosi se na potraživanja koja nisu naplaćena u roku kraćem od 12 mjeseci (od 31-60 dana 436.423 KM; od 61-181 dan 1.029.403 KM; od 181-364 dana 509.071 KM). Iz navedenog proizilazi da je iskazana vrijednost neto potraživanja manja od fakturisanog iznosa električne energije za decembar mjesec 2018. godine. Navedeno nije u skladu sa članom 47. Pravilnika o računovodstvenim politikama, jer se ispravka vrijednosti vrši za sva potraživanja od kupaca koja nisu naplaćena u periodu preko 12 meseci. Shodno navedenom, precijenjeni su rashodi po osnovu ispravke vrijednosti potraživanja i ispravka vrijednosti potraživanja, a potcijenjena su potraživanja od kupaca i finansijski rezultat tekućeg perioda u iznosu od 2.156.541 KM (respektivno). Takođe, potraživanja od kupaca su precijenjena u iznosu od 312.905 KM, što je detaljnije objašnjeno u tački 6.1.1. izvještaja.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se prilikom procjene naplativosti potraživanja dosljedno primjenjuje Pravilnik o računovodstvenim politikama Mješovitog Holdinga "Elektroprivreda Republike Srpske".

Druga kratkoročna potraživanja najvećim dijelom se odnose na potraživanja za: obračunatu zateznu kamatu (48.576 KM), više plaćeni porez na dobit (1.000.450 KM) i potraživanja od kupaca električne energije koja su ostvarena putem sudskih postupaka (143.139 KM).

Kratkoročni finansijski plasmani iskazani su bruto i ispravke vrijednosti od 807.512 KM i u potpunosti se odnose na tekuća dospijeca reprogramiranih potraživanja.

Gotovinski ekvivalenti i gotovina iskazani su u iznosu od 13.182.631 KM. Sredstva kod "Bobar banke" a.d. Bijeljina – u likvidaciji u iznosu od 62.011 KM evidentirana su u poslovnim knjigama u okviru novčanih sredstava čije je korišćenje vremenski ograničeno ili vrijednost umanjena, umjesto u okviru sumnjivih i spornih potraživanja shodno članu 16. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike. Transakcije sa novčanim sredstvima se obavljaju preko redovnih i računa preko kojih se vrši automatsko dnevno pražnjenje. Računi su otvoreni u domaćoj valuti kod sledećih banaka: "NLB banka" a.d. Banja Luka, "Nova banka" a.d. Banja Luka, "Sberbank" a.d. Banja Luka, "Unicredit banka" a.d. Banja Luka i "Pavlovic International bank" a.d. Bijeljina (račun je ugašen 12.06.2019. godine).

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se sredstva kod "Bobar banke" a.d. Bijeljina – u likvidaciji evidentiraju u okviru sumnjivih i spornih potraživanja shodno članu 16. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Aktivna vremenska razgraničenja iskazana su u iznosu od 954.372 KM, a najvećim dijelom se odnose na unaprijed naplaćeni prihod od potrošača električne energije (838.589 KM).

6.2.2. Pasiva

Poslovna pasiva iskazana je u iznosu od 312.667.061 KM, a odnosi se na: kapital, rezervisanja, odložene poreske obaveze, razgraničene prihode i obaveze.

6.2.2.1. Kapital

Kapital je na dan 31.12.2018. godine iskazan u ukupnom iznosu od 271.996.735 KM, a odnosi se na: osnovni kapital, rezerve, revalorizacione rezerve i neraspoređeni dobitak.

Osnovni kapital je iskazan u iznosu od 31.117.961 KM, a čini ga akcijski kapital u vlasništvu: Mješovitog holdinga "Elektroprivreda Republike Srpske", Matično preduzeće a.d. Trebinje 65%; ostalih akcionara 20%; PREF-a Republike Srpske a.d. Banja Luka 10% i Fonda za restituciju a.d. Banja Luka 5%.

Društvo je u svojim poslovnim knjigama na dan 31.12.2018. godine iskazalo istu ukupnu vrijednost akcijskog kapitala prema Rješenju o registraciji Okružnog privrednog suda u Doboju i Centralnog registra hartija od vrijednosti Republike Srpske u iznosu od 31.117.961 KM.

Rezerve su iskazane u iznosu od 24.072.225 KM, a čine ih: zakonske, statutarne i ostale rezerve. Zakonske rezerve su iskazane u iznosu od 2.336.310 KM u skladu sa članom 231. Zakona o privrednim društvima ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 127/08, 58/09, 100/11, 67/13 i 100/17), odnosno članom 36. Zakona o javnim preduzećima ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 75/04 i 78/11).

Statutarne rezerve iskazane su u iznosu od 18.735.915 KM, a najvećim dijelom od 18.658.128 KM se odnose na rezerve nastale prenosom sa revalorizacionih rezervi nastalih po osnovu revalorizacije kapitala u ranijem periodu (do 31.12.2000. godine). Članom 231. stav (1) Zakona o privrednim društvima definisano je da rezerve akcionarskog društva čine zakonske rezerve, rezerve kapitala, statutarne i druge rezerve, a stavom (6) je definisano da akcionarsko društvo može svojim osnivačkim aktom propisati statutarne rezerve, njihovu visinu i namjene za koje se mogu koristiti, te da se u statutarne rezerve mogu unositi samo iznosi koji potiču iz dobiti akcionarskog društva. Takođe, članom 94. Statuta Društva definisano je da se mogu formirati statutarne rezerve u koje se unose iznosi koji potiču iz dobiti akcionarskog društva. Izvještajem o nalazima činjeničnog stanja od strane Deloitte d.o.o. Banja Luka iz 2006.

godine rađena je analiza računa kapitala Društva na dan 01.01.2006. godine i konstatovano je da je izvršeno smanjenje dijela revalorizacionih rezervi u iznosu od 18.658.128 KM u korist ostalog kapitala. Dopisom Matičnog preduzeća od 01.12.2009. godine dat je prijedlog knjiženja ostalog kapitala sa porijeklom koji je identifikovan u činjeničnom stanju prethodno navedenog izvještaja. Predloženo je da se iznos od 18.658.128 KM sa ostalog kapitala preknjiži na druge rezerve, a radi sticanja osnovnih uslova za pokretanje procedure povećanja akcijskog kapitala. Shodno prethodno navedenom, a imajući u vidu da upis akcija nije izvršen, odnosno da se u statutarne rezerve unose samo iznosi koji potiču iz dobiti akcionarskog društva, a ne i po osnovu revalorizacije kapitala, precijenjene su statutarne rezerve, a potcijenjene ostale rezerve u iznosu od 18.658.128 KM. Naprijed navedeno nije u skladu sa članom 231. stav (1) i (6) Zakona o privrednim društvima, članom 94. Statuta Društva i članom 24. stav (6) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se rezerve nastale po osnovu revalorizacije kapitala iz ranijeg perioda evidentiraju u okviru ostalih rezervi, shodno članu 24. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Ostale rezerve iskazane su u iznosu od 3.000.000 KM, a odnose se na primljena bespovratna sredstva u 2014. godini od Fonda za osiguranje od rizika, organizovanog u Matičnom preduzeću (veza tačka 3. izvještaja). Zbog navedenog donesena je odluka o izmjenama i dopunama statuta Društva od 20.06.2014. godine. Navedena sredstva su dodijeljena u vidu bespovratne pomoći, a radi uspostavljanja redovnog snabdijevanja energijom na ugroženim područjima od poplava.

Revalorizacione rezerve iskazane su u iznosu od 135.515.217 KM, a odnose se na pozitivne efekte procjene vrijednosti nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalnih sredstava izvršenih u ranijem periodu (posljednja procjena je bila u 2015. godini). Promjene po osnovu umanjenja revalorizacionih rezervi u iznosu od 5.635.091 KM nisu objelodanjene (tačka 6.6. izvještaja).

Neraspoređeni dobitak iskazan je u iznosu od 81.291.332 KM. Neraspoređeni dobitak tekuće godine evidentiran je u iznosu od 608.978 KM i neraspoređeni dobitak ranijih godina u iznosu od 80.682.354 KM. Po nalazu revizije neraspoređeni dobitak treba korigovati na više za 1.840.579 KM (tačka 6.1.3. izvještaja).

Neraspoređeni dobitak ranijih godina najvećim dijelom je nastao kao rezultat ukidanja revalorizacionih rezervi po osnovu amortizacije nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalnih sredstava za 2018. godinu i ranije godine, kao i po osnovu priznavanja neamortizovanih revalorizacionih rezervi pojedinih imovinskih dijelova nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalnih sredstava koja su u toku 2018. godine (946.178 KM) ili ranijih godina rashodovana.

Društvo je u 2018. godini, kao i prethodnih godina, izvršilo prenos ranije ostvarenih pozitivnih efekata revalorizacije za iznos obračunate amortizacije stalnih sredstava (kontinuirani) u iznosu od 4.688.913 KM u korist neraspoređenog dobitka ranijih godina umjesto neraspoređenog dobitka tekuće godine, što nije u skladu sa članom 25. stav (2), tačka 4) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se prenos ranije ostvarenih pozitivnih efekata revalorizacije za iznos obračunate amortizacije stalnih sredstava vrši u korist neraspoređenog dobitka tekuće godine shodno članu 25. stav (2), tačka 4) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Odlukom Skupštine akcionara od 05.12.2019. godine o raspodjeli neto dobiti ostvarene u 2018. godini, neto dobit se raspoređuje na sljedeći način: u zakonske rezerve izdvaja se 5% (u apsolutnom iznosu 30.449 KM), u statutarne rezerve 3% (u apsolutnom iznosu 18.269 KM) i ostatak predstavlja neraspoređeni dobitak (560.260 KM).

6.2.2.2. Rezervisanja, odložene poreske obaveze i razgraničeni prihodi

Rezervisanja, odložene poreske obaveze i razgraničeni prihodi su na dan 31.12.2018. godine iskazani u iznosu od 32.982.365 KM.

Rezervisanja za naknade i beneficije zaposlenih iskazana su u iznosu od 947.591 KM i odnose se na sadašnju vrijednost akumuliranih prava zaposlenih na otpremnine i jubilarne nagrade obračunatih u skladu sa MRS 19 – Primanja zaposlenih. Pomenuta rezervisanja utvrđena su na osnovu obračuna i izvještaja ovlaštenog aktuara na dan 31.12.2018. godine.

Odložene poreske obaveze iskazane su u iznosu od 17.208.635 KM. Ove obaveze su nastale kao posljedica različitog obračuna amortizacije u računovodstvene i poreske svrhe. Prilikom obračuna privremenih razlika Društvo koristi stope obračuna amortizacije u računovodstvene svrhe utvrđene na osnovu procjene vijeka trajanja pojedinih sredstava (procjene od strane ovlašćenih procjenjivača koje se vrše svake četiri godine) i stope amortizacije u poreske svrhe utvrđene u Pravilniku o amortizaciji stalnih sredstava u poreske svrhe ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 96/17).

Razgraničeni prihodi i primljene donacije iskazani su u iznosu od 13.057.373 KM, a odnose se na donirana sredstva u upotrebi u neto iznosu 12.821.868 KM (bruto vrijednosti od 25.316.691 KM i ispravke vrijednosti od 12.494.823 KM) i sredstva u pripremi (235.504 KM).

U toku 2018. godine Društvo je primilo donacije u opremi u iznosu od 479.355 KM, a najvećim dijelom se odnose na primljenu opremu po zapisnicima o izvršenom utvrđivanju vrijednosti priključnog voda, mjernog mjesta i mjerno razvodnih ormara čija je izgradnja od strane investitora ustupljena Društvu.

U skladu sa MRS 20 – Računovodstveno obuhvatanje državnih davanja i objelodanjivanje državne pomoći, umanjeње razgraničenih prihoda po osnovu primljenih donacija vrši se u visini obračunate amortizacije sredstava u korist prihoda perioda (tačka 6.1.1. izvještaja).

Ostala dugoročna rezervisanja, iskazana u iznosu od 1.768.766 KM, najvećim dijelom (1.766.943 KM) predstavljaju rezervisanja za nepovoljne ishode sudskih sporova (tačke 6.5. i 6.6. izvještaja).

6.2.2.3. Obaveze

Ukupne obaveze su na dan 31.12.2018. godine iskazane u iznosu od 7.687.961 KM, a odnose se na dugoročne obaveze (71.603 KM) i kratkoročne obaveze (7.616.358 KM).

Dugoročne obaveze se odnose na dugoročne ino kreditne obaveze iskazane u iznosu od 71.603 KM (navedeni iznosi su bez tekućih dospjeća za 2019. godinu – kratkoročni dio obaveza). Ino kreditne obaveze Društva se odnose na dugoročne kredite pozajmljene od međunarodnih kreditnih institucija: Svjetske banke – Međunarodne asocijacije za razvoj (IDA) po trećem Projektu za obnovu elektroenergetskog sistema – WB IDA 3534 (5.857 KM); Kreditnog zavoda za obnovu, Frankfurt na Majni po Projektu SCADA, sistem za distribuciju električne energije (47.190 KM) i Evropske banke za obnovu i razvoj po Projektu obnove Elektrodistribucije BiH - EBRD 35806 (20.379 KM). Društvo nema zaključene ugovore o kreditnom zaduženju za navedene obaveze po ino kreditima. Ugovore je zaključivalo Matično preduzeće u svoje ime, a za račun zavisnih društava članova holdinga. Ne postoje formalno - pravni akti kojim bi bili regulisani interni odnosi između Matičnog preduzeća i Društva u pogledu obaveza sadržanih u ugovorima

o ino kreditima. U poslovnim knjigama su evidentirani u alociranom iznosu koji se odnosi na Društvo. Nepovučena kreditna sredstva su evidentirana u vanbilansnoj evidenciji.

Kratkoročne obaveze iskazane su u ukupnom iznosu od 7.616.358 KM, a odnose se na: kratkoročne finansijske obaveze; obaveze iz poslovanja; obaveze iz specifičnih poslova; obaveze za zarade i naknade zarada; druge obaveze; obaveze za PDV; obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine i pasivna vremenska razgraničenja i kratkoročna rezervisanja.

Kratkoročne finansijske obaveze iskazane su u ukupnom iznosu od 19.443 KM i u cjelosti se odnose na tekuća dospijeca dugoročnih kredita. Usaglašavanje salda međusobnih potraživanja i obaveza (konfirmacija salda) po pomenutim ino kreditima izvršeno je sa Matičnim preduzećem.

Obaveze iz poslovanja iskazane su u ukupnom iznosu od 1.455.164 KM, a odnose se na: obaveze za primljene avanse, depozite i kaucije (915.360 KM), dobavljače u zemlji (528.229 KM), dobavljače u inostranstvu (9.402 KM) i ostale obaveze iz poslovanja (2.173 KM).

Obaveze za primljene avanse najvećim dijelom predstavljaju obaveze po osnovu iznosa koje su potrošači električne energije platili Društvo u iznosima većim od ispostavljenih računa za utrošenu električnu energiju (844.357 KM).

Društvo nije u fazi priprema za popis ažuriralo unos svih knjigovodstvenih isprava perioda (privremene i konačne situacije, fakture, prijemnice, konfirmacije) i usaglasilo obaveze sa eksternom i internom dokumentacijom u cilju utvrđivanja stvarnog stanja obaveza na dan bilansiranja. Po nalazu revizije kao što je navedeno pod tačkama 6.1.2. i 6.2.1.1. izvještaja, obaveze prema dobavljačima nisu u potpunosti iskazane na obračunskoj osnovi, zbog čega su na dan bilansiranja potcijenjene u najmanjem iznosu od 258.305 KM, što nije u skladu sa članom 66. stav (3) Pravilnika o računovodstvenim politikama i paragrafom 27. MRS 1 – Presentacija finansijskih izvještaja. Navedene obaveze su evidentirane početkom 2019. godine.

Obaveze iz specifičnih poslova iskazane su u iznosu od 488.114 KM i u cjelosti se odnose na obaveze prema Matičnom preduzeću po osnovu Ugovora o kupoprodaji električne energije iz sistema obaveznog otkupa (167.366 KM) i po osnovu Ugovora o naknadi za obnovljive izvore i efikasnu kogeneraciju (320.748 KM). Navedeni ugovori zaključeni su 21.12.2017. godine. Obaveze za preuzetu električnu energiju i mrežarine su u potpunosti isplaćene i Društvo je po navedenom u pretplati (tačka 6.2.1.2. izvještaja).

Obaveze za zarade i naknade zarada iskazane su u ukupnom iznosu od 851.139 KM, a odnose se na obaveze za: plate zaposlenih za decembar 2018. godine (494.239 KM), poreze na zarade i naknade zarada (29.176 KM), doprinose na zarade i naknade zarada (257.799 KM), topli obrok i regres (41.250 KM) i obaveze za poreze i doprinose na ostala lična primanja (28.675 KM). Ove obaveze su izmirene u januaru 2019. godine.

Druge obaveze iskazane su u iznosu od 38.477 KM, a najvećim dijelom se odnose na obaveze za prevoz radnika na posao i sa posla (21.769 KM) i naknadu sindikatu za decembar 2018. godine (10.428 KM).

Obaveze za PDV iskazane su u iznosu od 346.249 KM, a odnose se na obaveze za plaćanje PDV-a po osnovu razlike između obračunatog i akontacionog PDV-a. Društvo nije evidentiralo sve obaveze (račune dobavljača) zbog čega je na dan bilansiranja iskazani ulazni PDV potcijenjen u iznosu od 17.009 KM, a obaveze za uplatu PDV za isti iznos precijenjene.

Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine iskazane su u iznosu od 48.714 KM, a odnose se najvećim dijelom na obaveze po osnovu naknada za šume i

protivpožarnu zaštitu (42.382 KM) i doprinose za profesionalnu rehabilitaciju invalida (1.668 KM). Ove obaveze su na dan bilansiranja potcijenjene za iznos od 4.019 KM, jer Društvo nije blagovremeno izvršilo obračun posebnog doprinosa za solidarnost u visini 5% od cijene kupljenih službenih vozila. U toku revizije izvršen je obračun i uplata posebnog doprinosa za solidarnost (tačka 6.1.2. izvještaja).

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se obaveze priznaju na obračunskoj osnovi shodno članu 66. stav (3) Pravilnika o računovodstvenim politikama Mješovitog Holdinga "Elektroprivreda Republike Srpske" - prečišćeni tekst i paragrafu 27 MRS 1 – Presentacija finansijskih izvještaja.

Pasivna vremenska razgraničenja i kratkoročna rezervisanja iskazana su u iznosu od 4.369.058 KM, a odnose se na unaprijed naplaćenu električnu energiju od potrošača (716.743 KM), razgraničene prihode i primljene donacije (3.259.555 KM), razgraničene prihode po osnovu sudskih presuda koje je Društvo dobilo u svoju korist (143.139 KM), kratkoročna rezervisanja po osnovu neiskorištenog godišnjeg odmora zaposlenih u 2018. godini (191.067 KM) i ostala pasivna vremenska razgraničenja (58.428 KM).

Razgraničeni prihodi i primljene donacije najvećim dijelom se odnose na primljena sredstva donacije po osnovu Sporazuma o finansiranju i projektu između KfW-a, Bosne i Hercegovine i Republike Srpske i Društva u iznosu od 3.150.904 KM (tačke 6.2.1.1. i 6.2.3. izvještaja). Društvo je u prethodnom periodu izvršena ulaganja u MHE "Cijevna III" iz vlastitih i doniranih sredstava u potpunosti obezvrijedilo, zbog posljedica nastalih elementarnim nepogodama (poplave) u 2014. godini. U vezi sa navedenim Društvo nije u skladu sa računovodstvenim načelom uzročnosti ukinulo odložene prihode od donacija istovremeno sa obezvrjeđenjem sredstava u pripremi finansiranih iz doniranih sredstava. Shodno navedenom, odloženi prihod od donacija je precijenjen, a finansijski rezultat ranijeg perioda potcijenjen za iznos od 3.150.904 KM, jer isti nisu priznati i iskazani u skladu sa članom 73. stav (2) Pravilnika o računovodstvenim politikama i paragrafom 17. MRS 20 – Računovodstvo državnih davanja i objelodanjivanje državne pomoći, prema kojim entitet priznaje državna davanja u bilansu uspjeha u istom periodu kada i relevantni rashod.

Ostala pasivna vremenska razgraničenja odnose se na PDV u avansnim fakturama.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se prihodi od donacija priznaju shodno članu 73. stav (2) Pravilnika o računovodstvenim politikama Mješovitog Holdinga "Elektroprivreda Republike Srpske" - prečišćeni tekst i paragrafu 17. MRS 20 – Računovodstvo državnih davanja i objelodanjivanje državne pomoći.

6.2.3. Vanbilansna evidencija

U poslovnim knjigama Društva iskazana je vanbilansna aktiva/pasiva u iznosu od 106.004.410 KM, a odnosi se na odobrena, a nepovučena kreditna i grant sredstva po:

- Projektu MHE "Cijevna III" na rijeci Bosni, i to: kredit u iznosu od 50.000.000 evra ili 97.791.500 KM i grant u iznosu od 3.778.969 evra ili 7.391.020 KM;
 - Projektu "SCADA sistem za distribuciju električne energije", i to: kredit u iznosu od 319.591 evro ili 625.066 KM i grant u iznosu od 100.635 evra ili 196.824 KM.
- Po navedenom projektu vanbilansna aktiva/pasiva je precijenjena za iznos povučenih kreditnih sredstava (47.190 KM) i grant sredstava (7.909 KM).

U vanbilansnoj evidenciji nije iskazana tuđa imovina data na korišćenje Društvu i garancije preuzete kroz postupke javnih nabavki što nije u skladu sa članom 62. i Prilogom 1. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike. Pored navedenog, u Bilansu stanja (izvještaj o finansijskom položaju) na dan 31.12.2018. godine nije prezentovana vanbilansna aktiva/pasiva, što nije u skladu sa članom 6. Pravilnika o sadržini i formi

obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike. Podaci o vanbilansnoj evidenciji nisu objelodanjeni (tačka 6.6. izvještaja).

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se vanbilansna evidencija iskazuje shodno članu 62. i Prilogu 1. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike i članu 6. Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

6.3. Bilans novčanih tokova

Stanje gotovine Društva na početku revidiranog obračunskog perioda iznosilo je 12.710.528 KM, dok je na kraju perioda iznosilo 13.182.731 KM. Bilans novčanih tokova nije sačinjen u skladu sa članom 11. stav (6) i 19. Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike i MRS 7 – Izvještaj o tokovima gotovine, zbog toga što u prilikama gotovine po osnovu naplaćenih potraživanja, kao i primljenih avansa od kupaca nije iskazan naplaćeni PDV (ulazni), kroz odlive po osnovu isplata dobavljačima nije iskazan plaćeni PDV (izlazni) i nije iskazan PDV plaćen Upravi za indirektno oporezivanje BiH u toku 2018. godine.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se Bilans novčanih tokova sačinjava shodno Pravilniku o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike i MRS 7 – Izvještaj o tokovima gotovine.

6.4. Vremenska neograničenost poslovanja

U Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanjeno je da su finansijski izvještaji sastavljeni pod pretpostavkom da će Društvo nastaviti svoje poslovanje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja. Neki od osnovnih ciljeva Društva su: povećanje poslovne efikasnosti; kontinuirano pozitivno poslovanje; zadovoljenje indikatora likvidnosti i zaduženosti; povećanje investicione sposobnosti te prestrukturiranje s ciljem poboljšanja poslovanja i ispunjavanja zahtjeva u okviru energetske zajednice i standarda Evropske unije.

6.5. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze

U napomenama uz finansijske izvještaje objelodanjeno je da ukupan iznos potencijalnih šteta po osnovu sudskih sporova koje se vode protiv Društva iznose 62.889 KM, bez efekata potencijalnih zatezних kamata, dok je vrijednost sporova koje Društvo vodi protiv drugih lica za nenaplaćenu električnu energiju 617.334 KM. U napomenama uz finansijske izvještaje nisu objelodanjeni sporovi koji se vode protiv Društva, a koji se odnose na rješavanje imovinsko - pravnih odnosa u vezi sa izgradnjom MHE "Cijevna III" (naknade za nepokretnosti predložene za eksproprijaciju i troškovi postupka eksproprijacije) što nije u skladu sa paragrafom 114. MRS 1 – Presentacija finansijskih izvještaja. Društvo je na osnovu procjene ishoda sporova izvršilo rezervisanja za potencijalne gubitke u ukupnom iznosu od 1.766.943 KM, a koji se najvećim dijelom odnose na tužbe na ime naknade nematerijalne štete od 09.07.2018. godine (45.000 KM) i materijalne štete od 18.10.2013. godine po predmetu "Živanić DS" d.o.o. i Živanić Desimir (1.713.442 KM) - tačke 6.1.2. i 6.2.2.2. izvještaja. Društvo je za sudske sporove po osnovu rješavanja imovinsko - pravnih odnosa u vezi sa izgradnjom MHE "Cijevna III", a prema članu 25. tačka g) Zakona o eksproprijaciji deponovalo novčana sredstva na namjenskom računu otvorenom kod "UniCredit Bank" a.d. Banja Luka.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se u napomenama uz finansijske izvještaje u potpunosti objelodane informacije u vezi sa sudskim sporovima, shodno paragrafu 114. MRS 1 – Presentacija finansijskih izvještaja.

6.6. Napomene uz finansijske izvještaje

Uz finansijske izvještaje sačinjene su Napomene, koje pružaju neophodne opšte podatke o Društvu, primijenjenim propisima za izradu godišnjeg obračuna, računovodstvenoj osnovi i primijenjenim računovodstvenim politikama.

U Napomenama nisu prezentovane informacije o:

- sudskim sporovima i statusu namjenskih sredstava izdvojenih za eksproprijaciju nepokretnosti (tačka 6.5. izvještaja); vanbilansnoj evidenciji (tačka 6.2.3. izvještaja), shodno paragrafu 114. MRS 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja;
- promjenama na revalorizacionim rezervama koje su nastale u periodu izvještavanja, shodno paragrafu 77. tačke (e) i (f) MRS 16 – Nekretnine postrojenja i oprema (tačka 6.2.2.1. izvještaja).

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se u Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanjuju informacije shodno zahtjevima MRS.

Revizijski tim

Nevenka Luburić, s.r.

Branislavka Jovandić, s.r.

Konstantin Pavlović, s.r.